

Social media gebruik bij de jeugd in Zuid-Holland Zuid

Kernboodschap

- Meisjes maken vaker dan jongens dagelijks gebruik van social media
- Bij ongeveer 2% van de 12- tot en met 15-jarigen is sprake van problematisch gebruik van social media
- Bij meisjes komt problematisch gebruik van social media vaker voor dan bij jongens
- Op het vwo komt bij leerlingen minder vaak problematisch gebruik van social media voor dan op de andere niveaus (havo en vmbo)
- Gebruik van sociale media kan leiden tot Fear of Missing Out, maar het kan ook andere psychische problemen in de hand werken, zoals angst, depressie en slaapproblemen
- Gaming en virtual reality kunnen de psychische gezondheid zowel negatief als positief beïnvloeden

Definitie social media

Social media heeft niet een eenduidige definitie. Met social media bedoelen we: berichten via smartphone, tablet, laptop of pc (zoals Whatsapp, Snapchat), sociale netwerken (zoals Facebook, Twitter) en forums (zoals Fok.nl, Tweakers.net)

Metten (problematisch) gebruik social media

De vragenlijst van de Jeugdgezondheidszorg (JGZ) op het Voortgezet Onderwijs bevat vragen over het gebruik van social media. Deze vragenlijst meet de zes kernsymptomen van problematisch gebruik van social media (controleverlies, sociaal conflict, preoccupatie met de toepassing, onthoudingsverschijnselen, problemen en vluchtgedrag in de toepassing). Gebruik wordt als problematisch aangemerkt als een leerling aangeeft de bovengenoemde zes kernsymptomen van problematisch gebruik gemiddeld vaker dan 'soms' te ervaren (Rooij, A.J., van & Schoenmakers, T.M., 2013).

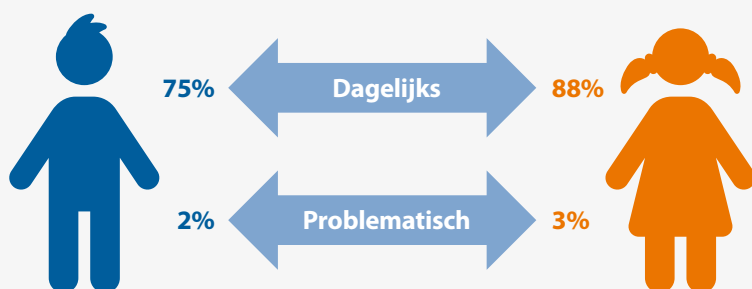
Het onderstaande overzicht geeft per vraag uit de vragenlijst telkens het percentage jongens en het percentage meisjes van 12 tot en met 15 jaar weer waarbij de betreffende vraag/stelling van toepassing is. Ruim een kwart van de 12- tot en met 15-jarige meisjes vindt het vaak moeilijk om te stoppen met social media en bijna een kwart van de meisjes krijgt vaak van anderen te horen dat ze minder gebruik moeten maken van social media.

Problematisch gebruik van social media

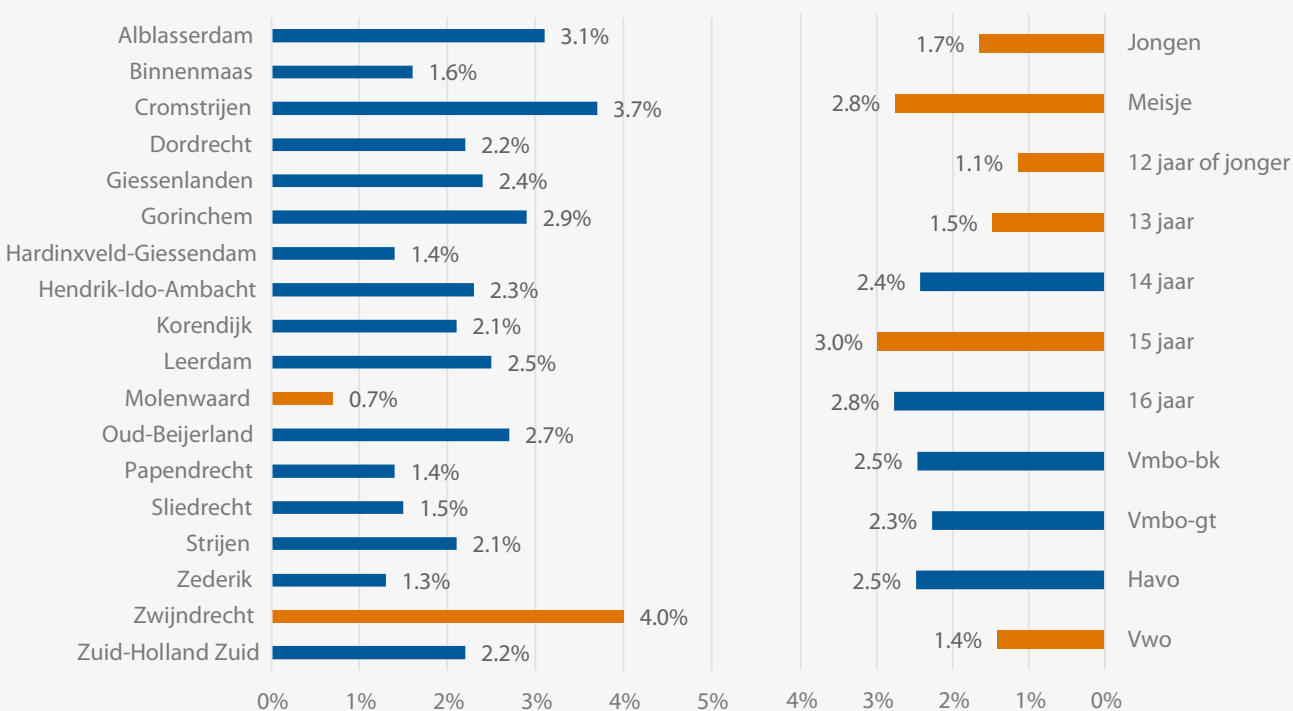
Bijna 9 op de 10 meisjes (12- tot en met 15-jarigen) gebruiken dagelijks social media en bij jongens in die leeftijd is dat 3 op de 4. Bij ongeveer 2% van de 12- tot en met 15-jarigen in Zuid-Holland Zuid is sprake van problematisch gebruik van social media. Bij meisjes komt problematisch gebruik van social media vaker voor dan bij jongens. Daarnaast komt het bij 15-jarigen vaker voor dan bij de 12- tot en met 14-jarigen en is het percentage onder leerlingen op het vwo lager dan bij vmbo- en havo-leerlingen.

In Molenwaard komt het problematisch gebruik van social media minder vaak voor en in Zwijndrecht komt het vaker voor.

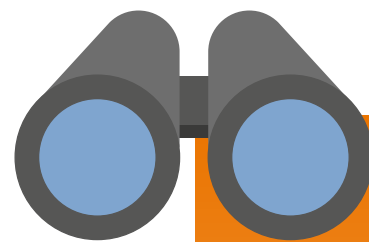

Problematisch gebruik per gemeente en subgroep

Oranje staafjes geven aan dat een gemeente/subgroep significant afwijkt van de overige gemeenten/subgroepen.

% 12- t/m 15-jarigen in Zuid-Holland Zuid

Wat verwachten we in de toekomst?

We verwachten dat de stijging in gebruik van (mobiele) apparaten met internettoegang in de afgelopen jaren (Central bureau voor de Statistiek [CBS]) verder zal doorzetten de komende jaren en daarmee ook het gebruik van social media zal toenemen.

Het CBS geeft geen voorspelling van het percentage Nederlanders dat gebruik maakt van mobiel internet, maar gezien de groei van de afgelopen jaren, het hoge percentage gebruik in de groep 12-45 jaar (en ook in de groep 45-65 jaar) en ontwikkelingen in de maatschappij waarbij het gebruik van (mobiel) internet steeds meer wordt ingezet (denk aan berichten sturen en bellen via mobiel internet, bestellingen bij webshops, informatie zoeken, navigatie, internetbankieren, email van overheden, digitale belastingaangifte, inloggen met digi-d bij onder andere zorgverzekeraars) lijkt dit percentage alleen maar hoger te kunnen worden.

Gebruik van sociale media en het lang 'online' zijn, kan leiden tot Fear of Missing Out, maar het kan ook andere psychische problemen in de hand werken, zoals angst, depressie en slaapproblemen. Door de steeds verdere integratie van deze technologie in het leven, zullen juist dit soort psychische klachten mogelijk meer voorkomen. Bovendien kan het langdurig kijken naar schermen van bijvoorbeeld van smartphones of tablets ook leiden tot fysieke problemen, zoals bijziendheid en een verstoord bioritme en slaapproblemen door 'blauw licht' (RIVM).

Ook gaming en virtual reality kunnen de psychische gezondheid negatief beïnvloeden, maar bieden tegelijkertijd kansen voor behandeling van psychische klachten (bijvoorbeeld effectieve behandeling van hoogtevrees en vliegangst) (RIVM).

Bronnen

- Jeugdgezondheidsmonitor Voortgezet Onderwijs (2016, 2017)
- Centraal bureau voor de Statistiek (2017). ICT, kennis en economie (zevende editie van de jaarlijkse publicatie).
- Rooij, A.J., van & Schoenmakers, T.M. (2013). Monitor Internet en Jongeren 2010-2012. Het (mobiele) gebruik van sociale media en games door jongeren. Rotterdam: Center for Behavioral Internet Science & IVO. Geraadpleegd op 19 juli 2018, <http://docplayer.nl/4009601-1-problematisch-gebruik-van-sociale-media-en-games.html>
- De mentale druk op jongeren lijkt toe te nemen. (17 juli 2018). Geraadpleegd op 17 juli 2018, <https://www.vtv2018.nl/druk-op-jongeren>